

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2015/751,

29. aprill 2015,

kaardipõhiste maksetehingute vahendustasude kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 114 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturu killustumine kahjustab konkurentsivõimet, majanduskasvu ja töökohtade loomist liidus. Siseturu nõuetekohase toimimise tagamiseks on vaja kõrvaldada otsesed ja kaudsed tõkked sellise elektrooniliste maksete integreeritud turu nõuetekohasele toimimisele ja selle väljakujundamisele, kus ei tehta vahet riigisiseste ja piiriüleste maksete vahel.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/64/EÜ ⁽⁴⁾ loodi õiguslik alus kogu liitu hõlmava makseteenuste siseturu loomiseks ning see on oluliselt lihtsustanud makseteenuse pakkujate tegevust, kehtestades ühtsed makseteenuste osutamise eeskirjad.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 924/2009 ⁽⁵⁾ kehtestati põhimõte, et tasud, mida kasutajad maksavad eurodes tehtavate piiriüleste maksete eest, on samad kui vastavate riigisiseste maksete, sealhulgas käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate kaardipõhiste maksetehingute puhul.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 260/2012 ⁽⁶⁾ kehtestati eeskirjad siseturul eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele, kuid selle reguleerimisalast on välja jäetud kaardipõhised maksetehingud.

⁽¹⁾ ELT C 193, 24.6.2014, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 170, 5.6.2014, lk 78.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 20. aprilli 2015. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 924/2009 piiriüleste maksete kohta ühenduses ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2560/2001 (ELT L 266, 9.10.2009, lk 11).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL⁽¹⁾ eesmärk on ühtlustada tarbijate ja kauplejate vahel sõlmitavaid lepinguid käsitlevaid õigusnorme, sealhulgas maksevahendi kasutamise tasusid käsitlevaid norme, mille alusel ei luba liikmesriigid kauplejal nõuda tarbijatelt teatava maksevahendi kasutamise eest tasu, mis ületab kulusid, mida kaupleja kannab maksevahendi kasutamise eest.
- (6) Turvalised, tõhusad, konkurentsivõimelised ja innovaatilised elektroonilised maksed on väga olulised, et tarbijad, kaupmehed ning ettevõtjad saaksid täielikult kasutada siseturu hüvesid, eelkõige seetõttu, et maailm liigub e-kaubanduse suunas.
- (7) Mõnes liikmesriigis on vastu võetud või on ettevalmistamisel õigusaktid, millega reguleeritakse otseselt või kaudselt vahendustasusid ja käsitletakse mitmeid küsimusi, sealhulgas eri tasandi vahendustasude piirmäärasid, kaupmeeste makstavaid tasusid, kõigi maksekaartide aktsepteerimise nõuet ja suunamismeetmeid. Kehtivad haldusotsused erinevad mõnes liikmesriigis märkimisväärselt. Selleks et vahendustasude suurus veelgi ühtlustada, on liikmesriikide tasandil oodata täiendavaid reguleerivaid meetmeid kõnealuste tasude suuruse ja erinevuste vähendamiseks. Sellised riigisisese meetmed tõkestaksid märkimisväärselt siseturu väljaarendamist kaardipõhiste maksete ja kaardipõhiste interneti- ning mobiilimaksete valdkonnas ning piiraksid seega teenuste osutamise vabadust.
- (8) Maksekaardid on jaekaubanduses kõige sagedamini kasutatav elektrooniline makseinstrument. Liidu maksekaardituru integreerimine ei ole veel kaugeltki lõpule viidud, kuna paljusid makselahendusi ei saa arendada väljapoole oma riigi piire ning uutel üleeuroopalistel ettevõtjatel on tõkkeid turule sisenemisel. On vaja kõrvaldada tõkked, mis takistavad maksekaardituru tõhusat toimimist, sealhulgas kaardipõhiste maksete ning kaardipõhiste interneti- ja mobiilimaksete valdkonnas.
- (9) Siseturu tõhusa toimimise tagamiseks tuleks kaupmeeste ja tarbijate huvides edendada ja hõlbustada elektrooniliste maksete kasutamist. Maksekaarte ja muid elektroonilisi makseid saab kasutada mitmekesisemal viisil, sealhulgas internetis maksmiseks, et kasutada ära siseturu ja e-kaubanduse eeliseid, samas kui kaupmeestele on elektroonilised maksed küllaltki turvalised maksed. Seepärast võivad kaardipõhised maksetehingud sularahamaksete asemel olla kasulikud kaupmeestele ja tarbijatele, tingimusel et maksekaardisüsteemi kasutamise tasud on kehtestatud majanduslikult tasuval tasemel, kusjuures lisaks võib see edendada ausat konkurentsi, innovatsiooni ja uute ettevõtjate sisenemist turule.
- (10) Vahendustasusid kohaldatakse tavaliselt teatavasse maksekaardisüsteemi kuuluvate kaardimakseid vastu võtvate makseteenuse pakkujate ja maksekaardi väljaastanud makseteenuse pakkujate vahel. Vahendustasu on peamine osa tasust, mida vastu võttev makseteenuse pakkuja nõuab kaupmehelt iga kaardipõhise maksetehingu eest. Kaupmehed omakorda lisavad need maksekaardikulud kaupade ja teenuste üldhinnale, nagu ka kõik oma muud kulud. Maksekaardisüsteemide vaheline konkurents, mille eesmärk on veenda makseteenuse pakkujaid väljastama nende kaarte, toob turul kaasa pigem suuremad kui väiksemad vahendustasud, erinevalt turumajanduses tavapäraselt konkurentsis hindadele tulenevast distsiplineerivast mõjust. Lisaks vahendustasude vallas konkurentsieeskirjade järjepidevale kohaldamisele parandaks vahendustasude reguleerimine siseturu toimimist ja aitaks vähendada tehingukulusid tarbijate jaoks.
- (11) Olemasolevate vahendustasude mitmekesisus ja nende tase takistab selliste uute üleeuroopaliste ettevõtjate sisenemist turule, kelle ärimudel põhineb väiksematel vahendustasudel või kellel need puuduvad, ja see piirab võimalikku mastaabi- ja mitmekülgussäästu ning vähendab tasuvust. See mõjutab negatiivselt kaupmehi ja tarbijaid ning takistab innovatsiooni. Kuna üleeuroopalistel ettevõtjatel tuleks maksta väljaandvatele pankadele vähemalt suurimat vahendustasu, mida kohaldatakse turul, kuhu nad soovivad siseneda, soodustab ka see turu jätkuvat killustatust. Ka olemasolevad riigisiseseid süsteemeid, kus kohaldatakse väiksemaid tasusid või ei kohaldata neid üldse, võivad olla sunnitud turult lahkuma, tulenevalt pankade survest saada vahendustasudest suuremat tulu. Selle tulemusena on tarbijad ja kaupmehed silmitsi makseteenuste piiratud valikuga, kõrgemate hindadega ja halvema kvaliteediga, samas kui nende võimalused üleeuroopaliste makselahenduste kasutamiseks on samuti piiratud. Lisaks ei saa kaupmehed vältida tasude erinevusi sellega, et nad kasutavad teiste liikmesriikide pankade pakutavaid kaardi vastuvõtu teenuseid. Maksekaardisüsteemide eritingimustes nõutakse „müügikoha” (kaupmehe liikmesriik) vahendustasu kohaldamist iga maksetehingu puhul, võttes aluseks nende territoriaalsete litsentside

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

andmise põhimõtted. See nõue takistab vastuvõtjatel edukalt pakkumast oma teenuseid piiriülevalt. Samuti võib see takistada kaupmeestel maksekulude vähendamist, millest saaksid kasu tarbijad.

- (12) Kehtivate õigusaktide kohaldamine komisjoni ja riikide konkurentsiasutuste poolt ei ole aidanud seda olukorda parandada.
- (13) Selleks et vältida siseturu killustatust ja märkimisväärseid konkurentsimoonusi, mis tulenevad erinevatest õigusaktidest ja haldusotsustest, on vaja kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 114 võtta meetmeid, mis aitaksid tegeleda suurte ja erinevate vahendustasude probleemiga, võimaldaksid makseteenuse pakkujatel osutada oma teenuseid piiriülevalt ning tarbijatel ja kaupmeestel kasutada piiriüleseid teenuseid.
- (14) Käesoleva määruse kohaldamine ei peaks piirama liidu ja liikmesriikide konkurentsioiguse kohaldamist. See ei tohiks takistada liikmesriikidel säilitamast või kehtestamast liikmesriigi õigusaktidega madalamaid piirmäärasid või sarnase eesmärgiga või mõjuga meetmeid.
- (15) Et aidata kaasa kaardipõhiste maksete ning kaardipõhiste interneti- ja mobiilimaksete siseturu sujuvale toimimisele, millest saavad kasu tarbijad ja kaupmehed, tuleks käesolevat määrust kohaldada maksekaartide väljastamisele ja kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmisele piiriülevalt ja riigisiselt. Kui kaupmel on võimalik valida vastuvõtja väljaspool asukohaliikmesriiki (piiriülene vastuvõtmine), mille teeb lihtsamaks vastuvõetavate tehingute puhul sama riigisisese ja piiriülese vahendustasu maksimumtaseme kehtestamine ja territoriaalsete litsentside keelustamine, peaks see aitama tagada vajaliku õigusliku selguse ja vältida konkurentsimoonusi maksekaardisüsteemide vahel.
- (16) Tulenevalt konkurentsimenetlustes võetud ühepoolsetest kohustustest, järgitakse paljude liidus tehtavate piiriüleste kaardipõhiste maksetehingute puhul juba praegu vahendustasude kõrgeimaid piirmäärasid. Et tagada vastuvõtu-teenuste turul aus konkurents, tuleks piiriüleseid ja riigisiseseid tehinguid käsitlevaid sätteid kohaldada samaaegselt ja mõistliku ajavahemiku jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist, võttes arvesse käesoleva määrusega kehtestatud maksekaardisüsteemidele üleminekuga kaasnevat raskust ja keerukust.
- (17) Turul on kättesaadavad peamiselt kahte tüüpi krediitkaardid. Määratud tagasimaksega krediitkaardid, mille puhul debiteeritakse kaardi valdaja kontot eelnevalt kokku lepitud kuupäeval tehingu kogusumma võrra, tavaliselt üks kord kuus, ilma intressita. Teist tüüpi krediitkaardi puhul võib kaardi valdaja kasutada krediitlimiiti ja maksta osa maksmisele kuuluvast summast tagasi kindlaksmääratud kuupäevast hilisemal kuupäeval, koos intressi ja muude kuludega.
- (18) Kõikidele deebet- ja krediitkaardipõhiste maksetehingutele tuleks kehtestada vahendustasu kõrgeim piirmäär.
- (19) Mõjuhinnang näitab, et deebetkaarditehingute vahendustasude keelustamine oleks kasulik kaartide vastuvõtmisele, kaartide kasutamisele, ühtse turu arengule ning pakuks kaupmeestele ja tarbijatele suuremat kasu kui kõrgemad piirmäärad. Lisaks hoiaks see ära negatiivse mõju, mis tuleneb nendes riigisisestest süsteemides kehtivast kõrgemast piirmäärast, kus deebetkaarditehingute puhul on vahendustasud väga väikesed või need puuduvad ning kus piiriülese laienemise või uute turule sisenejate tõttu tõstetakse tasud piirmäärade tasemele. Keelates deebetkaarditehingute puhul vahendustasud, reageeritakse ka ohule, et vahendustasude mudel kantakse üle uutele innovaatilistele makseteenustele, nagu mobiili- ja internetisüsteemid.
- (20) Käesolevas määruses sätestatud piirmäärad peaksid põhinema majandusalases kirjanduses kirjeldatud nn kaupmehe ükskõiksuse testil, millega tehakse kindlaks tasu määr, mida kaupmees on nõus maksuma, kui ta võrdleb kulusid, mis kaasnevad juhul, kui klient kasutab maksekaarti, mittekaardipõhise (sularaha) makse kuludega (võttes arvesse vastuvõtvale pangale makstavat teenustasu, st kaupmehe teenustasu ja vahendustasu). Seega soodustab see tõhusate makseinstrumentide kasutamist, soodustades neid kaarte, mis võimaldavad saada tehingust suuremat kasu, vältides samas ebaproportsionaalseid kaupmehe tasusid, millega võivad teistele tarbijatele kaasneva varjatud kulud. Ülemäärased kaupmeeste makstavad tasud võivad tuleneda ka ühistest vahendustasulepingutest, kuna kaupmehed ei soovi äritegevuse vähenemise kartuses kulukatetest makseinstrumentidest loobuda. Kogemused on näidanud, et sellised tasude määrad on proportsionaalsed, kuna need ei sea ohtu rahvusvaheliste maksekaardisüsteemide toimimist ja makseteenuse pakkujate tegevust. Samuti toovad need kasu kaupmeestele ja tarbijatele ning tagavad õiguskindluse.

- (21) Nagu mõjuhinnangust selgub, on teatavates liikmesriikides vahendustasud kujunenud nii, et see võimaldab tarbijatel saada kasu tõhusatest deebetkaarditurgudest, pidades silmas, et kaardi vastuvõtmise ja kaardi kasutamise seotud vahendustasud on kaupmehe ükskõiksuse tasemest väiksemad. Liikmesriikidel peaks seetõttu olema võimalik kehtestada riigisisestele deebetkaarditehingutele väiksemad vahendustasud.
- (22) Lisaks tuleks selle tagamiseks, et deebetkaarditasud kehtestataks majanduslikult tõhusal tasemel riigisiseste deebetkaarditurgude struktuuri arvesse võttes, säilitada võimalus kehtestada kindlasummalised vahendustasu piirmäärad. Kindlasummaline piirmäär võib samuti motiveerida tegema väikesesummalisi kaardipõhiseid makseid (mikromaksed). Sellist kindlasummalist piirmäära peaks olema võimalik kohaldada ka kombineerituna protsentuaalse piirmääraga, tingimusel et vahendustasude summa ei ületa riigisiselt iga maksekaardisüsteemi raames kindlaksmääratud protsenti tehingute koguväärtusest aastas. Peale selle peaks olema võimalik määrata madalam tehingu kohta nõutav vahendustasu protsentuaalne piirmäär ning kehtestada kindel suurim lubatud vahendustasu, mis piiraks tehingule kohaldatavast protsentuaalsest piirmäärast tulenevat vahendustasu.
- (23) Lisaks, võttes arvesse, et käesoleva määrusega ühtlustatakse vahendustasusid esimest korda ja see toimub raamtingimustes, kus olemasolevad deebetkaardisüsteemid ja vahendustasud on väga erinevad, on vaja näha ette paindlikkus riigisiseste maksekaarditurgude jaoks. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema mõistliku ülemineku- perioodi jooksul võimalik iga kaardimaksüsteemi raames kohaldada kõigi riigisiseste deebetkaarditehingute suhtes vahendustasude kaalutud keskmist, mis ei ületa 0,2 % kõigi riigisiseste deebetkaarditehingute keskmisest väärtusest aastas iga maksekaardisüsteemi raames. Seoses vahendustasu piirmääraga, mis arvutatakse aasta keskmise tehinguväärtuse põhjal ühe maksekaardisüsteemi raames, piisab sellest, kui makseteenuse pakkuja osaleb maksekaardisüsteemis (või muus makseteenuse pakkujate vahel sõlmitud kokkuleppes), kus kohaldatakse kõigi riigisiseste deebetkaarditehingute suhtes vahendustasu kaalutud keskmist, mis ei ole suurem kui 0,2 %. Ka sellisel juhul võib kohaldada kindlasummalist tasu või tehingu väärtuse protsendimäärana väljendatud tasu või nende kahe kombinatsiooni, tingimusel et ei ületata vahendustasu kaalutud keskmist piirmäära.
- (24) Selleks et määrata riigisiseste deebetkaarditehingute jaoks kindlaks vahendustasu piirmäärad, on asjakohane lubada käesoleva määruse täitmise eest vastutavatel riigi pädevatel asutustel koguda teavet kõigi maksekaardisüsteemis tehtavate deebetkaarditehingute mahu ja väärtuse või ühe või mitme makseteenuse pakkujaga seotud deebetkaarditehingute mahu ja väärtuse kohta. Sellest tulenevalt peaksid maksekaardisüsteemid ja makseteenuse pakkujad olema kohustatud esitama riigi pädevatele asutustele asjakohased andmed, mille need asutused on kindlaks määranud, kooskõlas nende kehtestatud ajakavaga. Aruandluskohustust tuleks laiendada makseteenuse pakkujatele, nagu maksekaardi väljastajad või vastuvõtjad, mitte üksnes maksekaardisüsteemidele, et tagada, et pädevatele asutustele tehakse kättesaadavaks kogu asjakohane teave, mille puhul pädev asutus peaks igal juhul saama nõuda, et selline teave kogutaks maksekaardisüsteemi kaudu. Lisaks sellele on oluline, et liikmesriigid tagaksid kohaldatavaid vahendustasu piirmäärasid käsitleva asjakohase teabe piisaval tasemel avalikustamise. Pidades silmas, et maksekaardisüsteemid ei ole üldiselt makseteenuse pakkujad, kelle suhtes kohaldatakse usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, võivad pädevad asutused nõuda, et nende üksuste saadetud teabe kinnitaks sõltumatu audiitor.
- (25) Mõned riigisisese tasandi makseinstrumentid võimaldavad maksjal algsel ajal kaardipõhiseid maksetehinguid, mida maksekaardisüsteemil ei ole võimalik eristada deebet- või krediitkaarditehinguna. Kaardi valdaja tehtud valikud on maksekaardisüsteemile ja vastuvõtjale teadmata; sellest tulenevalt ei ole maksekaardisüsteemil võimalik kohaldada eri piirmäärasid, mis on kehtestatud käesoleva määrusega deebet- ja krediitkaarditehingutele, mis on eristatavad maksetehingute debiteerimise jaoks kokkulepitud kuupäevade järgi. Võttes arvesse vajadust säilitada olemasolevate ärimudelite toimivus, vältides õigusnormidele vastavuse tagamisega kaasnevaid põhjendamatuid või üleliigseid kulusid ning võttes samal ajal arvesse seda, et oluline on tagada piisavalt võrdsed võimalused maksekaartide eri liikidele, on asjakohane kohaldada selliste riigisiseste universaalkaartidega tehtavate maksetehingute suhtes samu eeskirju, nagu käesoleva määrusega deebetkaarditehingute jaoks ette nähtud. Siiski tuleks võimaldada kõnealuste makseinstrumentide puhul pikemat kohanemisaega. Seetõttu peaksid liikmesriigid erandina eespool toodust ja alates käesoleva määruse jõustumisest 18 kuu pikkuse üleminekuperioodi jooksul saama määrata kindlaks universaalkaartidega tehtavate riigisiseste maksetehingute maksimaalse osa, mida käsitatakse samaväärsena krediitkaarditehingutega. Näiteks võib kohaldada krediitkaardi suhtes kehtivat piirmäära tehingute koguväärtuse kindlaksmääratud osale kaupmeeste või vastuvõtjate puhul. Kõnealuste sätete matemaatiline tulemus oleks seega võrdväärne sellega, kui universaalkaartidega tehtavate riigisiseste maksetehingute suhtes kohaldataks ühtset piirmäära.

- (26) Käesolev määrus peaks hõlmama kõiki tehinguid, mille puhul maksja makseteenuse pakkuja ja makse saaja makseteenuse pakkuja asuvad liidus.
- (27) Kooskõlas digitaalarengu tegevuskavas sätestatud tehnoloogianeutraalsuse põhimõttega tuleks käesolevat määrust kohaldada kaardipõhiste maksetehingute suhtes, sõltumata keskkonnast, kus tehing toimub, sealhulgas selliste jaekliendi kasutatavate makseinstrumentide ja -teenuste abil tehtavad tehingud, mis võivad olla võrguvälised (*off-line*), internetipõhised või mobiilipõhised.
- (28) Kaardipõhised maksetehingud tuginevad üldjuhul kahele peamisele ärimudelile, nn kolme osapoolega maksekaardisüsteemid (kaardi valdaja, vastuvõttev ja väljaandev süsteem ning kaupmees) ja nelja osapoolega maksekaardisüsteemid (kaardi valdaja, vastuvõttev pank, väljaandev pank ja kaupmees). Paljud nelja osapoolega maksekaardisüsteemid kohaldavad konkreetset vahendustasu, enamasti mitmepoolset. Kaudse vahendustasu arvessevõtmiseks ja võrdsete tingimuste tagamiseks tuleks kolme osapoolega maksekaardisüsteeme, mis kasutavad makseteenuse pakkujaid väljastajatena või vastuvõtjatena, käsitada nelja osapoolega maksekaardisüsteemidena ning nende puhul tuleks järgida samu norme, samas kui läbipaistvusnõudeid ja muid ärireegleid puudutavaid meetmeid tuleks kohaldada kõigi pakkujate suhtes. Võttes samas arvesse kolme osapoolega maksekaardisüsteemide eripärasid, on asjakohane võimaldada üleminekuperioodi, mille jooksul võivad liikmesriigid otsustada jätta vahendustasu piirmäära käsitlevad normid kohaldamata, kui kõnealuste maksesüsteemide turuosa on asjaomases liikmesriigis väga väike.
- (29) Väljastamisteenus põhineb makseinstrumendi väljastaja ja maksja vahelisel lepingulisel suhtel, olenemata sellest, kas väljastaja hoiab raha maksja nimel. Maksekaardi väljastaja teeb maksekaardi maksjale kättesaadavaks, võimaldab teha tehinguid terminalides või muude selliste vahendite abil ning võib tagada makse edastamise vastuvõtjale tehingute puhul, mis on vastavuses asjaomase maksekaardisüsteemi eeskirjadega. Seetõttu ei käsitata väljastamisena pelgalt maksekaartide levitamist või tehniliste teenuste osutamist, näiteks andmete töötlemist või säilitamist.
- (30) Vastuvõtuteenus koosneb toimingute ahelast, alates kaardipõhise maksetehingu algatamisest kuni raha ülekandmiseni makse saaja maksekontole. Sõltuvalt liikmesriigist ja olemasolevast ärimudelist on vastuvõtmine erinevalt korraldatud. Seetõttu ei ole vahendustasu maksval makseteenuse pakkujal alati sõlmitud lepingut otse makse saajaga. Vahendajad, kes osalevad vastuvõtuteenustes, kuid kellel puudub otsene lepinguline suhe makse saajatega, peaksid käesoleva määruse alusel olema siiski vastuvõtja mõistega hõlmatud. Vastuvõtuteenust osutatakse sõltumata sellest, kas vastuvõtja hoiab raha makse saaja nimel. Vastuvõtmisena ei peaks käsitama selliseid tehnilisi teenuseid nagu pelgalt andmete töötlemine või säilitamine või terminalide käitamine.
- (31) Oluline on tagada, et sätetest, mis käsitlevad makseteenuse pakkujate makstavaid või nende poolt saadavaid vahendustasusid, ei hoiduta kõrvale väljastajatele makstavate muude tasude abil. Selle vältimiseks tuleks käsitada vahendustasuna kõigi selliste tasude, sh võimalike autoriseerimistasude netosummat, mida väljastaja on maksekaardisüsteemile, vastuvõtjale või mis tahes muule vahendajale maksnud või mida ta on nendelt saanud. Selleks et kontrollida, kas tegemist on kõrvalehoidumisega, tuleks vahendustasu arvutamisel võtta arvesse selliste maksete või soodustuste kogusummat, mida väljastaja saab maksekaardisüsteemilt seoses reguleeritud tehingutega ja millest on maha arvatud tasud, mida väljastaja on maksnud maksekaardisüsteemile. Kõnealused maksed, soodustused ja tasud võivad olla otsesed (st mahu- või tehingupõhised) või kaudsed (turustamissoodustused, boonused, allahindlused teatavate tehingumahtude puhul). Et hinnata, kas käesoleva määruse täitmisest hoidutakse kõrvale, tuleks eelkõige arvesse võtta väljastajate kasumit, mis teenitakse väljastaja ja maksekaardisüsteemi ühisprogrammide, samuti tuluna kajastuvaid töötlemistasusid, litsentsitasusid ja muid maksekaardisüsteemi tulus kajastuvaid tasusid. Võimaliku kõrvalehoidumise hindamisel käesoleva määruse järgimisest peaks asjakohasel juhul, ning kui seda kinnitavad täiendavad objektiivsed elemendid, saama arvesse võtta ka maksekaartide väljastamist kolmandates riikides.
- (32) Tarbijad ei ole üldiselt teadlikud tasudest, mida kaupmehed maksavad makseinstrumendi kasutamise eest. Samal ajal võivad mitmed soodustused, mida väljastajad annavad (nt reisitšekid, boonused, allahindlused, makse tagasinõudmised, tasuta kindlustus jne), suunata tarbijaid selliste makseinstrumentide kasutamise suunas, tuues seega väljastajatele kaasa suured tasud. Selle vältimiseks tuleks meetmeid, millega kehtestatakse vahendustasule piirangud, kohaldada ainult maksekaartide suhtes, mis on massiliselt kasutusel ja mille vastuvõtmisest on kaupmeestel üldiselt raske keelduda, kuna neid on palju välja antud ja neid kasutatakse laialdaselt (nt tarbija deebet- ja krediitkaardid). Selleks et edendada turu tõhusat toimimist sektori reguleerimata osades ja piirata äritegevuse ülekandumist sektori reguleeritud osast reguleerimata osasse, on vaja võtta mitmeid meetmeid, sealhulgas eraldada süsteem ja infrastruktuur, tagada maksja suunamine makse saaja poolt ja võimaldada makse saajal makseinstrumentide valikulist aksepteerimist.

- (33) Süsteemi ja infrastruktuuri eraldamine peaks võimaldama kõigil töötajatel konkureerida süsteemi klientide pärast. Kuna töötlemiskulud on märkimisväärne osa kaardi vastuvõtmise kogukuludest, on oluline, et see väärtusahela osa on avatud tõhusale konkurentsile. Süsteemi ja infrastruktuuri eraldamise korral peaksid maksekaardisüsteemid ja töötlevad üksused olema sõltumatud nii raamatupidamise, organisatsioonilise struktuuri kui ka otsuste tegemise seisukohast. Nad ei tohiks olla diskrimineerivad, näiteks pakkudes üksteisele sooduskohtlemist või piiratud levikuga teavet, mis ei ole kättesaadav konkurentidele vastavas turusegmendis, kehtestades ülemäärased teabenõuded konkurentidele vastavas turusegmendis, ristsubsideerides vastavaid tegevusi või kohaldades ühist juhtimiskorda. Niisugused diskrimineerivad tavad aitavad kaasa turu killustumisele, pidurdavad uute osalejate turuletulekut ja uute üleeuroopaliste ettevõtjate teket ning seega takistavad kaardipõhiste maksete ning kaardipõhiste interneti- ja mobiilmaksete siseturu väljakujundamist, mis on kahjulik kaupmeestele, ettevõtjatele ja tarbijatele.
- (34) Maksekaardisüsteemide kohaldatavad süsteemi eeskirjad ja makseteenuse pakkujate kohaldatavad tavad püüavad hoida kaupmehi ja tarbijaid tasude erinevustest teadmatutes ning vähendada turu läbipaistvust, näiteks ühendades tasusid või keelates kaupmeestel valida odavamalt kaarti ühismärgistusega kaartide puhul või suunata tarbijaid selliste odavamate kaartide kasutamisele. Isegi kui kaupmehed on teadlikud erinevatest kuludest, ei võimalda süsteemi eeskirjad neil sageli tasusid vähendada.
- (35) Makseinstrumentidega kaasnevad makse saajale erinevad kulud, kusjuures teatavad makseinstrumentid on teistest kulukamad. Ainult juhul, kui konkreetne makseinstrument on ette nähtud õigusaktiga teatavate makseliikide puhul või sellest ei saa keelduda, kuna see on seaduslik maksevahend, peaks makse saaja saada kooskõlas direktiiviga 2007/64/EÜ suunata maksjat konkreetse makseinstrumenti kasutamisele. Maksekaardisüsteemid ja makseteenuse pakkujad kehtestavad makse saajatele selles osas mitmeid piiranguid, nt piirangud, mis käsitlevad makse saaja keeldumist teatavatest makseinstrumentidest väikeste summade puhul, samuti maksjale konkreetse makseinstrumenti puhul makse saaja makstavate tasude kohta teabe andmist või makse saaja müügikohas olevaid kassasid, kus aktsepteeritakse teatavaid makseinstrumente. Kõnealused piirangud tuleks kaotada.
- (36) Kui makse saaja suunab maksjat teatava makseinstrumenti kasutamisele, ei tohiks makse saaja nõuda maksjalt tasu selliste makseinstrumentide kasutamise eest, mille vahendustasu on käesoleva määruse kohaldamisalas, kuna sellistel juhtudel on lisatasu eelised piiratud ning turg muutub keerulisemaks.
- (37) Kõigi maksekaartide aktsepteerimise nõue on kahekordne kohustus, mille on kehtestanud makseteenuse pakkujad ja maksekaardisüsteemid makse saajatele ja mille kohaselt peavad makse saajad aktsepteerima kõiki sama kaubamärgi maksekaarte olenemata kõnealuste maksekaartidega kaasnevatest erinevatest kuludest („kõigi toodete aktsepteerimise” element) ning olenemata konkreetsest maksekaardi väljastanud pangast („kõigi väljastajate aktsepteerimise” element). See on tarbija huvides, et sama liiki kaartide puhul ei saa makse saaja diskrimineerida väljastajaid või kaardi valdajaid ning maksekaardisüsteemid ja makseteenuse pakkujad saavad makse saajale sellise kohustuse panna. Seetõttu on kõigi maksekaartide aktsepteerimise nõude „kõigi väljastajate aktsepteerimise” element maksekaardisüsteemis põhjendatud, kuna see takistab makse saajatel diskrimineerimast konkreetseid pankasid, kes on väljastanud kaarte. „Kõigi toodete aktsepteerimise” elemendi puhul on peamiselt tegemist sidumisega, mille puhul seotakse väikese tasuga kaartide aktsepteerimine suure tasuga kaartide aktsepteerimisega. Kõigi maksekaartide aktsepteerimise nõude „kõigi toodete aktsepteerimise” elemendi kaotamine võimaldaks kaupmeestel piirata pakutavate maksekaartide valikut ainult väikese/väiksema kuluga maksekaartidega, mis võib kaupmehe väiksemate kulude kaudu olla kasulik ka tarbijatele. Kaupmehed, kes võtavad vastu deebetkaarte, ei oleks sel juhul kohustatud vastu võtma ka krediitkaarte, ning kaupmehed, kes võtavad vastu krediitkaarte, ei oleks kohustatud vastu võtma ärikliendi kaarte. Siiski peaksid kaupmehed selleks, et kaitsta tarbijat ja tema võimalust kasutada maksekaarte võimalikult sageli, olema kohustatud aktsepteerima kaarte, mille suhtes kohaldatakse sama reguleeritud vahendustasu, üksnes siis, kui need kaardid on väljastatud sama kaubamärgi raames ja kuuluvad samasse liiki (ettemaksel põhinev kaart või deebet- või krediitkaart). Selline piirang tagaks ka konkurentsitihedama keskkonna maksekaartide puhul, mille vahendustasu ei ole reguleeritud käesoleva määrusega, kuna kaupmehed saaksid tugevama läbirääkimispositsiooni tingimuste üle, mille kohaselt nad selliseid kaarte aktsepteerivad. Neid piiranguid peaks olema piiratud arvul ja need on vastuvõetavad üksnes selleks, et tõhustada tarbijate kaitset, andes tarbijatele piisava kindlustunde, et kaupmehed aktsepteerivad nende maksekaarte.

- (38) Makseteenuse pakkujad peaksid tagama selge eristamise tarbijakaartide ja ärikliendi kaartide vahel nii tehnilisel kui ärilisel alusel. Seetõttu on oluline määratleda ärikliendi kaart kui makseinstrument, mida kasutatakse üksnes äritegevuse kulude katmiseks, mis kaetakse otse ettevõtja või avaliku sektori asutuse või füüsilisest isikust ettevõtja kontolt.
- (39) Makse saajal ja maksjal peaksid olema vahendid eri liiki maksekaartide kindlakstegemiseks. Seepärast peaksid maksekaardi eri kaubamärgid ja liigid olema kindlaks tehtavad elektrooniliselt ja äsja välja antud kaardipõhiste makseinstrumentide puhul ka seadme abil silmaga tuvastatavad. Lisaks tuleks maksjat teavitada ka sellest, kas tema makseinstrumenti või makseinstrumente konkreetses müügikohas aktsepteeritakse. On vaja, et makse saaja teavitab maksjat teatava kaubamärgi kasutamise piirangutest samal ajal ja samadel tingimustel, kui ta annab teavet selle kohta, et teavat kaubamärki aktsepteeritakse.
- (40) Kaubamärkidevahelise konkurentsi tõhususe tagamiseks on oluline, et makserakenduse valiku teeb kasutaja, mitte et selle valiku määrab eelnev turg, kuhu kuuluvad maksekaardisüsteemid, makseteenuse pakkujad või töötajad. Kui see on tehniliselt võimalik, ei tohiks selline kord takistada maksjaid ja makse saajaid määramast vaikimisi rakendust, tingimusel et seda on võimalik muuta iga tehingu puhul.
- (41) Selleks et tagada kahju hüvitamine juhul, kui käesolevat määrust on ebaõigesti kohaldatud või kui makseteenuse kasutajate ja makseteenuse pakkujate vahel tekivad vaidlused, peaksid liikmesriigid kehtestama asjakohased ja tõhusad kohtuvälised kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise menetlused või võtma samaväärseid meetmeid. Liikmesriigid peaksid kehtestama sätted käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning tagama, et need karistused oleksid tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning et neid kohaldatakse.
- (42) Komisjon peaks esitama aruande, milles analüüsitakse käesoleva määruse mõju turu toimimisele. On vaja, et komisjonil oleks võimalik koguda kõnealuse aruande koostamiseks vajalikku teavet ning pädevad asutused teevad komisjoniga andmete kogumiseks tihedat koostööd.
- (43) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kehtestada ühtsed nõuded kaardipõhiste maksetehingutele ning kaardipõhiste interneti- ja mobiilmaksetele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (44) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, ettevõtlusvabadust ja tarbijakaitset, ning seda rakendatakse kooskõlas kõnealuste õiguste ja põhimõtetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtsed tehnilised ja ärilised nõuded selliste liidus tehtavate kaardipõhiste maksetehingute jaoks, mille puhul nii maksja makseteenuse pakkuja kui ka makse saaja makseteenuse pakkuja asuvad liidus.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata teenustele, mis põhinevad teatavatel makseinstrumentidel, mida saab kasutada üksnes piiratud viisil ja mis vastavad ühele järgmistest tingimustest:
  - a) makseinstrumentid, millega on nende valdajal võimalik omandada kaupu või teenuseid ainult selle väljastaja ruumides või väljastajaga sõlmitud otsese kaupade müügi või teenuste osutamise lepingu alusel teenusepakkujate piiratud võrgus;
  - b) makseinstrumentid, mida saab kasutada üksnes väga piiratud valiku kaupade või teenuste omandamiseks;
  - c) makseinstrumentid, mis kehtivad vaid ühes liikmesriigis ja mis antakse ettevõtja või avaliku sektori asutuse taotluse korral ning mida reguleerib siseriiklik või piirkondlik avaliku sektori asutus konkreetsel sotsiaalsel või maksustamisega seotud eesmärkidel, et omandada konkreetseid kaupu või saada teenuseid tarnijatelt, kes on sõlminud väljastajaga kaupade müügi või teenuste osutamise lepingu.

3. II peatükki ei kohaldata järgmiste tehingute suhtes:
  - a) ärikliendi kaartidega tehtavad tehingud;
  - b) sularaha väljavõtmine pangaautomaatidest või makseteenuse pakkuja kassast ning
  - c) kolme osapoolega maksekaardisüsteemide välja antud maksekaartidega tehtavad tehingud.
4. Artiklit 7 ei kohaldata kolme osapoolega maksekaardisüsteemide suhtes.
5. Kui kolme osapoolega maksekaardisüsteem annab teistele makseteenuse pakkujatele loa kaardipõhiste makseinstrumentide väljastamiseks või kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmiseks või mõlemaks või annab kaardipõhiseid makseinstrumente välja koos kaubamärgi kooskasutuse partneriga või agendi kaudu, käsitatakse seda süsteemi nelja osapoolega maksekaardisüsteemina. Riigisiseste maksetehingute puhul võidakse selline kolme osapoolega maksekaardisüsteem kuni 9. detsembrini 2018 siiski vabastada II peatükist tulenevatest kohustustest, tingimusel et liikmesriigis ei ületa sellise kolme osapoolega maksekaardisüsteemi raames tehtud kaardipõhised maksetehingud aastas 3 % nimetatud liikmesriigis tehtud kõigi kaardipõhiste maksetehingute käibest.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „vastuvõtja” – makseteenuse pakkuja, kellel on makse saajaga leping kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmiseks ja töötlemiseks, mille tulemusena kantakse raha üle makse saajale;
- 2) „väljastaja” – makseteenuse pakkuja, kellel on leping maksja varustamiseks makseinstrumendiga ning maksja kaardipõhiste maksetehingute algatamiseks ja töötlemiseks;
- 3) „tarbija” – füüsiline isik, kes tegutseb käesoleva määrusega hõlmatud makseteenuse lepingutes eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, äri- või kutsetegevusega;
- 4) „deebetkaarditehing” – kaardipõhine maksetehing, sh ettemaksel põhineva kaardiga tehtav tehing, mis ei ole krediitkaarditehing;
- 5) „krediitkaarditehing” – kaardipõhine maksetehing, mille puhul debiteeritakse maksja kontot eelnevalt kokku lepitud kuupäeval tehingu täieliku või osalise summa võrra kooskõlas eelnevalt kokku lepitud krediidilimiidiga ning kas intressiga või intressita;
- 6) „ärikliendi kaart” – ettevõtjale või avaliku sektori asutusele või füüsilisest isikust ettevõtjale välja antud kaardipõhine makseinstrument, mille kasutusala on piiratud tegevuskulude tasumisega, mille puhul sellise kaardiga tehtud maksed nõutakse sisse otse ettevõtja või avaliku sektori asutuse või füüsilisest isikust ettevõtja kontolt;
- 7) „kaardipõhine maksetehing” – maksekaardisüsteemi infrastruktuuril ja ärireeglitel põhinev teenus maksetehingu tegemiseks mis tahes kaardi, telekommunikatsiooni-, digitaal- või IT-seadme või tarkvara abil, kui selle tulemuseks on deebet- või krediitkaarditehing. Kaardipõhised maksetehingud ei hõlma tehinguid, mis põhinevad muud liiki makseteenustel;
- 8) „piiriülene maksetehing” – kaardipõhine maksetehing, mille puhul väljastaja ja vastuvõtja asuvad eri liikmesriikides või mille puhul kaardipõhise makseinstrumendi on välja andnud väljastaja, kes asub teises liikmesriigis kui müügikoha liikmesriik;
- 9) „riigisisene maksetehing” – kaardipõhine maksetehing, mis ei ole piiriülene maksetehing;
- 10) „vahendustasu” – väljastaja ja vastuvõtja vahelise iga otsese või kaudse (st kolmanda isiku kaudu) tehingu eest makstud tasu. Netohüvitis või muud kokkulepitud tasud arvatakse vahendustasu hulka;
- 11) „netohüvitis” – maksete, tagasimaksete või soodustuste netosumma, mille väljastaja on saanud maksekaardisüsteemilt, vastuvõtjalt või mis tahes muult vahendajalt seoses kaardipõhiste maksetehingutega või nendega seotud toimingutega;

- 12) „kaupmehe tasu” – tasu, mida makse saaja maksab vastuvõtjale seoses kaardipõhiste maksetehingutega;
- 13) „makse saaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes on maksetehinguga ülekantava raha saaja;
- 14) „maksja” – füüsiline või juriidiline isik, kellel on maksekonto ja kes annab loa maksekäsundiks antud maksekontole või, kui maksekontot ei ole, füüsiline või juriidiline isik, kes annab maksekäsundi;
- 15) „maksekaart” – makseinstrumendi liik, mis võimaldab maksjal algatada deebet- või krediitkaarditehingu;
- 16) „maksekaardisüsteem” – kaardipõhiste maksetehingute tegemise ühtsed õigusnormid, tavad, standardid ja/või rakendussuunised, mis on eraldiseisvad selle toimimist toetavast mis tahes infrastruktuurist või maksesüsteemist ning hõlmavad konkreetset otsuseid tegevat organit, organisatsiooni või üksust, mis vastutab süsteemi toimimise eest;
- 17) „nelja osapoolega maksekaardisüsteem” – maksekaardisüsteem, mille puhul tehakse kaardipõhised maksetehingud maksja maksekontolt makse saaja maksekontole maksekaardisüsteemi, väljastaja (maksja poolel) ja vastuvõtja (makse saaja poolel) vahendusel;
- 18) „kolme osapoolega maksekaardisüsteem” – maksekaardisüsteem, mis ise pakub vastuvõtu- ja väljastamise teenuseid ning mille puhul kaardipõhised maksetehingud tehakse maksja maksekontolt makse saaja maksekontole maksekaardisüsteemi sees. Kui kolme osapoolega maksekaardisüsteem annab teistele makseteenuse pakkujatele loa kaardipõhiste makseinstrumentide väljastamiseks või kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmiseks või mõlemaks või annab kaardipõhiseid makseinstrumente välja kaubamärgi kooskasutuse partneriga või agendi kaudu, käsitatakse seda süsteemi nelja osapoolega maksekaardisüsteemina;
- 19) „makseinstrument” – makseteenuse kasutaja ja makseteenuse pakkuja vahel kokku lepitud isikustatud seade (seadmed) ja/või toimingute kogum, mida kasutatakse maksekäsundi algatamiseks;
- 20) „kaardipõhine makseinstrument” – mis tahes makseinstrument, sealhulgas kaart, mobiiltelefon, arvuti või mis tahes muu asjakohast makserakendust sisaldav tehniline seade, mis võimaldab maksjal algatada kaardipõhise maksetehingu, mis ei ole krediidikorraldus või otsekorraldus, nagu on määratletud määruse (EL) nr 260/2012 artiklis 2;
- 21) „makserakendus” – arvutitarkvara või samaväärne rakendus, mis on laaditud seadmesse ning mis võimaldab algatada kaardipõhiseid maksetehinguid ja võimaldab maksjal anda maksekäsundeid;
- 22) „maksekonto” – ühe või mitme makseteenuse kasutaja nimel olev konto, mida kasutatakse maksetehingute täitmiseks, sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktis 2 määratletud e-raha hoidmiseks kasutatava konto kaudu;
- 23) „maksekäsund” – makseteenuse pakkujale maksja antud juhis maksetehingu täitmiseks;
- 24) „makseteenuse pakkuja” – füüsiline või juriidiline isik, kellele on antud tegevusluba, et osutada makseteenuseid, mis on loetletud direktiivi 2007/64/EÜ lisas, või kes on direktiivi 2009/110/EÜ artikli 1 lõike 1 alusel tunnustatud kui e-raha väljastaja. Makseteenuse pakkuja võib olla väljastaja või vastuvõtja või mõlemad;
- 25) „makseteenuse kasutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab makseteenust maksja või makse saaja või mõlemana;
- 26) „maksetehing” – maksja või tema nimel või makse saaja algatatud raha ülekandmise toiming, mis ei olene makse aluseks olevatest mis tahes kohustustest maksja ja makse saaja vahel;
- 27) „töötlemine” – maksetehingute töötlemise teenuste osutamine, mille puhul tehakse toiminguid, mida on vaja vastuvõtja ja väljastaja vahelise maksejuhise käsitlemiseks;
- 28) „töötlev üksus” – mis tahes füüsiline või juriidiline isik, kes osutab maksetehingute töötlemise teenuseid;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

- 29) „müügikoht” – kaupmehe kauplemiskoha aadress, kus maksetehing algatatakse. Kuid
- a) kaugmüügi või kauglepingute puhul (nt e-kaubandus), nagu on määratletud direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7, asub müügikoht püsiva tegevuskoha aadressil, kus toimub kaupmehe äritegevus, olenemata veebisaidist või serverite asukohast, ning kus maksetehing algatatakse;
  - b) kui kaupmel ei ole püsivat tegevuskohta, asub müügikoht aadressil, mille jaoks kaupmel on kehtiv tegevusluba ja kus maksetehing algatatakse;
  - c) kui kaupmel ei ole püsivat tegevuskohta ega kehtivat tegevusluba, asub müügikoht aadressil, kus toimub kirjavahetus kaupmehe müügitgevusega seotud maksude maksmise kohta ja kus maksetehing algatatakse;
- 30) „makselahenduse kaubamärk” – mis tahes füüsilisel andmekandjal asetsev või digitaalselt avaldatud nimi, termin, tähis, sümbol või nende kombinatsioon, millega on võimalik näidata, millise maksekaardisüsteemi raames kaardipõhised maksetehingud tehakse;
- 31) „ühismärgistus” – kahe või enama makselahenduse või sama kaubamärgi kahe või enama makserakenduse kasutamine samal kaardipõhisel makseinstrumendil;
- 32) „kaubamärgi kooskasutus” – vähemalt ühe makselahenduse kaubamärgi ja vähemalt ühe mõne muu teenuse pakkuja kaubamärgi kasutamine samal kaardipõhisel makseinstrumendil;
- 33) „deebetkaart” – makseinstrument, mis võimaldab maksjal algatada deebetkaarditehingu, v.a ettemaksel põhinevate kaartidega tehtavad tehingud;
- 34) „krediitkaart” – makseinstrument, mis võimaldab maksjal algatada krediitkaarditehingu;
- 35) „ettemaksel põhinev kaart” – makseinstrument, millel hoitakse e-raha, nagu see on määratletud direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punktis 2.

II PEATÜKK

VAHENDUSTASUD

Artikkel 3

Vahendustasu tarbija deebetkaarditehingute puhul

1. Makseteenuse pakkujad ei paku ega nõua ühegi deebetkaarditehingu puhul vahendustasu tehingu kohta üle 0,2 % tehingu väärtusest.
2. Riigisiseste deebetkaarditehingute puhul võivad liikmesriigid
  - a) määrata vahendustasu sellise protsentuaalse piirmäära tehingu kohta, mis on madalam lõikes 1 ettenähtud piirmäärast, ning kehtestada kindlasummalise suurima lubatud vahendustasu, mis on ülempiiriks kohaldatavast protsentuaalsest piirmäärast tulenevale vahendustasule, või
  - b) lubada makseteenuse pakkujatel kohaldada vahendustasu tehingu kohta mitte üle 0,05 euro, või liikmesriikides, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa riigi omavääringus 8. juunil 2015, mis vaadatakse üle iga viie aasta järel või vahetuskursi märkimisväärse kõikumise korral. Selline vahendustasu tehingu kohta võib samuti olla kombineeritud kõrgeima piirmääraga, mis ei ületa 0,2 %, tingimusel et maksekaardisüsteemi vahendustasud kokku ei ületa kunagi 0,2 % riigisiseste deebetkaarditehingute aastast kogukäibest iga maksekaardisüsteemi raames.
3. Kuni 9. detsembrini 2020 võivad liikmesriigid seoses riigisiseste deebetkaarditehingutega lubada makseteenuse pakkujatel kohaldada vahendustasu kaalutud keskmist, mis ei ole suurem kui 0,2 % kõigi riigisiseste deebetkaarditehingute keskmisest väärtusest aastas iga maksekaardisüsteemi raames. Liikmesriigid võivad kehtestada kõigile riigisisestele deebetkaarditehingutele madalama vahendustasu kaalutud keskmise piirmäära.
4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud aasta tehinguväärtused arvutatakse korra aastas, ajavahemikuks 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini, ning seda kohaldatakse alates järgneva aasta 1. aprillist. Sellise väärtuse esmakordse arvutamise võrdlusperiood algab 15 kalendrikuud enne lõigete 2 ja 3 kohaldamise alguskuupäeva ning lõpeb kolm kalendrikuud enne kõnealust kuupäeva.

5. Artiklis 13 osutatud pädevad asutused nõuavad, et maksekaardisüsteemid ja/või makseteenuse pakkujad esitavad nende kirjaliku taotluse korral kogu vajaliku teabe, et kontrollida käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 nõuetekohast kohaldamist. Selline teave saadetakse pädevale asutusele enne lõike 4 esimeses lauses osutatud võrdlusperioodile järgneva aasta 1. märtsi. Mis tahes muu teave, mis võimaldab pädeval asutusel kontrollida vastavust käesoleva peatüki sätetele, tuleb saata pädevatele asutustele nende kirjaliku taotluse korral ja nende poolt ettenähtud tähtaja jooksul. Pädevad asutused võivad nõuda, et sellise teabe kinnitaks sõltumatu audiitor.

Artikkel 4

Vahendustasu tarbija krediitkaarditehingute puhul

Makseteenuse pakkujad ei paku ega nõua ühegi krediitkaarditehingu puhul vahendustasu tehingu kohta üle 0,3 % tehingu väärtusest. Liikmesriigid võivad riigisiseste krediitkaarditehingute jaoks kehtestada madalama vahendustasu piirmäära tehingu kohta.

Artikkel 5

Kõrvalehoidumise keeld

Artiklites 3 ja 4 osutatud piirmäärade kohaldamise eesmärgil käsitatakse vahendustasu osana mis tahes kokkulepitud tasu, sh netohüvitist, millel on vahendustasuga sarnane eesmärk või mõju ning mida väljastaja on saanud maksekaardisüsteemilt, vastuvõtjalt või mõnelt muult vahendajalt seoses maksetehingutega või nendega seotud toimingutega.

III PEATÜKK

ÄRIREGLID

Artikkel 6

Litsentsimine

1. Litsentsilepingutes või maksekaardisüsteemide eeskirjades, mis käsitlevad maksekaartide väljastamist või kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmist, on keelatud mis tahes territoriaalsed piirangud liidus või muud samaväärsed mõjuga sätted või eeskirjad.
2. Litsentsilepingutes või maksekaardisüsteemide eeskirjades, mis käsitlevad maksekaartide väljastamist või kaardipõhiste maksetehingute vastuvõtmist, on keelatud mis tahes nõue või kohustus taotleda riigipõhist litsentsi või luba piiriüleseks tegutsemiseks või muud samaväärsed mõjuga sätted või eeskirjad.

Artikkel 7

Maksekaardisüsteemi ja töötlevate üksuste eraldamine

1. Maksekaardisüsteemid ja töötlevad üksused
  - a) on sõltumatud raamatupidamise, organisatsioonilise struktuuri ja otsuste tegemise protsessi seisukohast;
  - b) ei seo omavahel maksekaardisüsteemi ja töötlemistegevuse hindu ega kasuta nende tegevuste puhul ristsubsideerimist;
  - c) ei kohtle oma tütarettevõtjaid ja aktsionäre kuidagi erinevalt võrreldes maksekaardisüsteemide kasutajate ja muude lepinguliste partneritega ning eelkõige ei sea mis tahes nende pakutavate teenuste osutamise tingimuseks seda, et lepingupool peab aktsepteerima mis tahes muud nende pakutavat teenust.
2. Maksekaardisüsteemi registrijärgse asukoha liikmesriigi pädev asutus võib nõuda, et maksekaardisüsteemid esitavad sõltumatu aruande, mis kinnitab, et nad täidavad lõike 1 nõudeid.
3. Maksekaardisüsteemid pakuvad võimalust, et üksikute kaardipõhiste maksetehingute autoriseerimis- ja kliirimisõnumeid saab eraldada ning neid võivad töödelda erinevad töötlevad üksused.
4. Maksekaardisüsteemide kohaldatavates töötlemiseeskirjades on keelatud mis tahes territoriaalne diskrimineerimine.

5. Kasutades rahvusvaheliste või Euroopa standardiorganite välja töötatud standardeid, tagavad liidusisesed töötlevad üksused, et nende süsteem on tehniliselt koostalitlusvõimeline teiste liidusiseste töötlevate üksuste süsteemidega. Samuti ei võta maksekaardisüsteemid vastu ega kohalda äritegevuse eeskirju, mis piiravad koostalitlusvõimet teiste liidusiseste töötlevate üksustega.

6. Euroopa Pangandusjärelevalve võib pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010⁽¹⁾ artiklis 41 osutatud nõuandetöörühmaga konsulteerimist koostada regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada nõuded, mida maksekaardisüsteemid ja töötlevad üksused peavad järgima, et tagada käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaldamine.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 9. detsembriks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 8

Ühismärgistus ja makselahenduse kaubamärgi või makserakenduse valik

1. Keelatud on maksekaardisüsteemi eeskirjad ja litsentsilepingute sätted või samalaadse mõjuga meetmed, mis takistavad või keelavad väljastajal kasutada kaardipõhisel makseinstrumentil kahte või enamat eri makselahenduse kaubamärki või kahte või enamat makserakendust.

2. Tarbija võib makseteenuse pakkujaga lepingulisse suhtesse astumisel nõuda, et kaardipõhisel makseinstrumentil oleks kahe või enama eri makselahenduse kaubamärk, tingimusel et makseteenuse pakkuja osutab sellist teenust. Aegsasti enne lepingu sõlmimist annab makseteenuse pakkuja tarbijale arusaadava ja objektiivse teabe kõigi pakutavate makselahenduste kaubamärkide ning nende omaduste, sealhulgas nende funktsionaalsuse, maksumuse ja turvalisuse kohta.

3. Väljastajate või vastuvõtjate erinev kohtlemine maksesüsteemi eeskirjades ja litsentsilepingute sätetes seoses kaardipõhisel makseinstrumentil eri makselahenduste kaubamärkide või makserakenduste kasutusega peab olema objektiivselt põhjendatud ja mittediskrimineeriv.

4. Maksekaardisüsteemid ei või kaarte väljastavatele ja vastu võtvatele makseteenuse pakkujatele kehtestada aruandlusnõudeid, kohustust maksta tasu või muid selliseid kohustusi, millel on sama eesmärk või mõju, tehingute puhul, mis tehakse seadmega, mis kannab nende makselahenduse kaubamärki, võrreldes tehingutega, mille puhul nende maksekaardisüsteemi ei kasutata.

5. Mis tahes marsruutimispõhimõtted või samaväärsed meetmed, mille eesmärk on suunata tehingud läbi teatava kanali või protsessi, ning muud tehnilised ja turvastandardid ja -nõuded seoses kahe või enama eri makselahenduse kaubamärgi ja makserakenduse käsitlemisega kaardipõhisel makseinstrumentil ei tohi olla diskrimineerivad ja neid kohaldatakse mittediskrimineerival viisil.

6. Maksekaardisüsteemid, väljastajad, vastuvõtjad, töötlevad üksused ja muud tehniliste teenuste pakkujad ei lisa müügikohas kasutatavatele makseinstrumentidele või seadmetele automaatseid mehhanisme, tarkvara või seadmeid, mis piiravad maksjal või makse saajal makselahenduse kaubamärgi või makserakenduse või mõlema valikut ühismärgistusega makseinstrumenti kasutamise korral.

Ilma et see mõjutaks esimese lõigu sätteid, jääb makse saajale siiski võimalus paigaldada müügikohas kasutatavatele seadmetele automaatseid mehhanisme, mis esimese valikuna pakub teatavat makselahenduse kaubamärki või makserakendust, samas ei takista makse saaja maksjal muutmast tema tehtud automaatset esimest valikut makse saaja poolt aktsepteeritavate maksekaartide või nendega seotud makseinstrumenti liikide puhul.

Artikkel 9

Eraldamine

1. Iga vastuvõtja pakub makse saajale ja nõuab temalt kaupmehe makstavaid teenustasusid, mis on individuaalselt kindlaks määratud eri vahendustasu suurustega maksekaartide eri liikide ja kaubamärkide jaoks, välja arvatud juhul, kui makse saaja taotleb vastuvõtjalt kirjalikult, et vastuvõtjad makseteenuse pakkujad nõuaksid kaupmehe teenustasu ühendatult.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Vastuvõtjad lisavad makse saajatega sõlmitud lepingutesse individuaalselt kindlaks määratud teabe kaupmehe teenustasude, vahendustasude ja maksesüsteemi tasude suuruse kohta, mida kohaldatakse maksekaartide iga liigi ja kaubamärgi suhtes, välja arvatud juhul, kui makse saajad taotlevad kirjalikult teisiti.

Artikkel 10

Kõigi maksekaartide aktsepteerimise nõue

1. Maksekaardisüsteemid ja makseteenuse pakkujad ei kohalda eeskirju, mis kohustavad makse saajaid, kes võtavad vastu kaardipõhiseid makseinstrumente, mille on välja andnud üks väljastaja, võtma vastu ka muid sama maksekaardisüsteemi raames väljastatud kaardipõhiseid makseinstrumente.

2. Lõiget 1 ei kohaldata sama kaubamärgi alla ja samasse ettemaksel põhineva kaardi või deebet- või krediitkaardi liiki kuuluvatele tarbija kaardipõhisele makseinstrumentidele, mille suhtes kohaldatakse käesoleva määruse II peatüki alusel vahendustasu.

3. Lõike 1 kohaldamine ei piira maksekaardisüsteemide ja makseteenuse pakkujate võimalust näha ette, et maksekaartide vastuvõtmisest ei või keelduda väljastaja või kaardi valdaja isikuandmete alusel.

4. Makse saajad, kes otsustavad mitte vastu võtta maksekaardisüsteemi kõiki maksekaarte või muid makseinstrumente, teavitavad sellest tarbijaid selgel ja üheselt mõistetaval viisil samal ajal, kui nad teavitavad tarbijaid maksekaardisüsteemi muude kaartide ja makseinstrumentide vastuvõtmisest. See teave esitatakse kaupluse sissekäigu juures ja kassas hästi nähtaval kohal.

Kaugmüügi puhul esitatakse kõnealune teave makse saaja veebisaidil või muul kasutataval elektroonilisel või mobiilsel andmekandjal. Teave esitatakse maksjale aegsasti ja enne seda, kui makse saaja sõlmib ostulepingu.

5. Väljastajad tagavad, et nende makseinstrumentid on elektrooniliselt tuvastatavad, ning äsja välja antud kaardipõhise makseinstrumentide puhul ka silmaga tuvastatavad, mis võimaldab makse saajal ja maksjal üheselt kindlaks teha, millise ettemaksel põhineva kaardi või deebet-, krediid- või ärikliendi kaardi kaubamärgi ja liigi on maksja valinud.

Artikkel 11

Suunamine

1. Litsentsilepingutes, maksekaardisüsteemide eeskirjades ning kaardi vastuvõtjate ja makse saajate vahelistes lepingutes on keelatud sätted ja eeskirjad, mis takistavad makse saajal suunamast tarbijaid makse saaja eelistatud makseinstrumentide kasutamisele. Kõnealune keeld hõlmab mis tahes sätteid või eeskirju, millega keelatakse makse saajal kohelda antud maksekaardisüsteemi kaardipõhiseid makseinstrumente teistest soodsamalt või vähem soodsalt.

2. Litsentsilepingutes, maksekaardisüsteemide eeskirjades ning kaardi vastuvõtjate ja makse saajate vahelistes lepingutes on keelatud sätted või eeskirjad, mis takistavad makse saajal teavitamast maksjaid vahendustasudest ja kaupmehe teenustasudest.

3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma, et see piiraks selliste makseid, vähendamisi ja muid suunamismehhanisme käsitlevate normide kohaldamist, mis on sätestatud direktiivides 2007/64/EÜ ja 2011/83/EL.

Artikkel 12

Üksikute kaardipõhiste maksetehingute kohta makse saajale esitatav teave

1. Pärast iga üksiku kaardipõhise maksetehingu täitmist esitab makse saaja makseteenuse pakkuja makse saajale järgmise teabe:

- a) viide, mis võimaldab makse saajal kaardipõhist maksetehingut kindlaks teha;
- b) maksetehingu summa vääringus, milles makse saaja maksekontot krediteeritakse;
- c) kaardipõhise maksetehinguga seotud mis tahes tasude summa, esitades eraldi kaupmehe teenustasu ja vahendustasu summa.

Makse saaja eelneval selgesõnalisel nõusolekul võib esimeses lõigus osutatud teavet esitada koondatuna kaubamärgi, rakenduse, makseinstrumenti liigi ja tehingu puhul kohaldatavate vahendustasu määrade lõikes.

2. Vastuvõtja ja makse saaja vaheline leping võib sisaldada tingimust, mille kohaselt tuleb lõike 1 esimeses lõigus osutatud teave esitada või teha kättesaadavaks korrapäraselt vähemalt kord kuus ja kokkulepitud viisil, mis võimaldab makse saajal teavet säilitada ja muutmata kujul taasesitada.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 13

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kelle pädevuses on käesoleva määruse täitmise tagamine ning kellele on antud uurimisalased ja täitmise tagamise volitused.
2. Liikmesriigid võivad pädeva asutusena määrata olemasoleva asutuse.
3. Liikmesriigid võivad nimetada ühe või mitu pädevat asutust.
4. Nad teatavad komisjonile kõnealused pädevad asutused hiljemalt 9. juuniks 2016. Nad teatavad komisjonile viivitamata kõigist kõnealuste asutustega seotud olulistest muutustest.
5. Lõikes 1 osutatud määratud pädevatel asutustel on oma ülesannete täitmiseks piisavad vahendid.
6. Liikmesriigid nõuavad, et pädevad asutused teostaksid tõhusat järelevalvet käesoleva määruse täitmise üle, sealhulgas tõkestaksid makseteenuse pakkujate katseid käesolevast määrusest kõrvale hoida, ning võtaksid selle täitmise tagamiseks kõik vajalikud meetmed.

Artikkel 14

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid, mis käsitlevad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavaid karistusi, ning võtavad nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed.
2. Liikmesriigid teavitavad kõnealustest sätetest komisjoni hiljemalt 9. juuniks 2016 ja teatavad viivitamata kõnealuseid sätteid mõjutavatest hilisematest muudatustest.

Artikkel 15

Kohtuväline kaebuste lahendamise ja kahju hüvitamise kord

1. Liikmesriigid tagavad asjakohase ja tõhusa kaebuste kohtuvälise lahendamise ja kahju hüvitamise korra ja soodustavad selle kasutamist või võtavad samaväärseid meetmeid, et lahendada makse saajate ja makseteenuse pakkujate vahelisi vaidlusi, mis tulenevad käesoleva määruse kohaldamisest. Selleks määravad liikmesriigid olemasolevad asutused, kui see on asjakohane, või asutavad uued asutused. Kõnealused asutused peavad vaidluse osapooltest olema sõltumatud.
2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõnealustest asutustest hiljemalt 9. juuniks 2017. Nad teatavad komisjonile viivitamata kõigist kõnealuste asutustega seotud edasistest muutustest.

Artikkel 16

Universaalkaardid

1. Käesoleva määruse kohaldamisel kohaldatakse riigisiseste maksetehingute puhul, mida maksekaardisüsteemil ei ole võimalik eristada deebet- või krediitkaarditehinguna, deebetkaarte või deebetkaarditehinguid käsitlevaid sätteid.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid kuni 9. detsembrini 2016 määrata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riigisisestest maksetehingutest maksimaalselt 30 % moodustava osa, mida käsitatakse samaväärsena krediitkaarditehingutega, mille suhtes kohaldatakse artiklis 4 sätestatud vahendustasu piirmäära.

*Artikkel 17***Läbivaatamisklausel**

Komisjon esitab 9. juuniks 2019 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Komisjoni aruandes hinnatakse eelkõige vahendustasu suuruste asjakohasust ning suunamismehhanisme, nagu tasud, võttes arvesse erinevate maksevahendite kasutamist ja kulusid ning uute turuosaliste, uue tehnoloogia ja uuenduslike ärimudelite sisenemist turule. Hindamisel kaalutakse eelkõige järgmist:

- a) maksja tasude areng;
- b) maksekaartide pakkujate ja maksekaardisüsteemide vahelise konkurentsi tase;
- c) mõju maksja ja makse saaja kuludele;
- d) mil määral annavad kaupmehed vahendustasude vähendamise edasi;
- e) tehnilised nõuded ja nende tagajärjed kõigile asjaomastele isikutele;
- f) ühismärgistuse mõju kasutajasõbralikkusele, eelkõige eakate ja teiste haavatavate kasutajate jaoks;
- g) ärikliendi kaartide II peatükist väljajätmise mõju turule, võrreldes olukorda nendes liikmesriikides, kus lisatasu kehtestamine on keelatud, olukorraga nendes liikmesriikides, kus see on lubatud;
- h) riigisiseste deebetkaarditehingute vahendustasusid käsitlevate erisätete mõju turule;
- i) piiriülese vastuvõtmise areng ja selle mõju ühtsele turule, võrreldes olukorda kaartide puhul, millele on kehtestatud vahendustasu piirmäär, olukorraga kaartide puhul, mille suhtes piirmäär ei ole kehtestatud, et kaaluda võimalust selgitada, millist vahendustasu kohaldatakse piiriülese vastuvõtmise suhtes;
- j) maksekaardisüsteemi ja töötlemise eraldamise nõude kohaldamine praktikas ja vajadus kaaluda juriidilist eraldamist;
- k) võimalik vajadus, sõltuvalt artikli 3 lõike 1 mõjust tegelikule vahendustasude suurusele keskmise ja suure väärtusega deebetkaarditehingute puhul, muuta kõnealust lõiget, sätestades, et piirmäär lagis oleks 0,07 eurot või 0,2 % tehingu väärtusest, olenevalt sellest, kumb on väiksem.

Vajaduse korral lisatakse komisjoni aruandele seadusandlik ettepanek, mille hulka võib kuuluda vahendustasu kõrgeima piirmäära kavandatav muutmine.

*Artikkel 18***Jõustumine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates 8. juunist 2015, välja arvatud artiklid 3, 4, 6 ja 12, mida kohaldatakse alates 9. detsembrist 2015, ning artiklid 7, 8, 9 ja 10, mida kohaldatakse alates 9. juunist 2016.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 29. aprill 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA